СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLI. Ч. 64. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 20 березня 1933. VOL. XLI. No. 64. Jersey City, N. J., Monday, March 20, 1933. THREE CENTS.

КОНҐРЕС РАДИТИМЕ ДО ТРАВНЯ БЕЗ ПЕРЕРВИ

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт порозумівся з провідниками конґресу щодо того, щоби не переривати конґресових нарад і продовжувати їх без перерви до кінця квітня, або найдалі до початку травня.

Потім буде скликаний конґрес наново на наради аж у січні 1934 року.

Президент хоче в той спосіб приспішити ратункову акцію, себто покінчити з тими проблемами, які заважують на економічнім положенню краю.

В найближчім часі займеться конґрес справою обєднання залізничих ліній. Довший час забере фармерський закон, реформа банків, контроля над жерелами сил, як теж справа заведення дальших ощадностей.

Президент хоче виконати постанову демократичної плятформи щодо ощадностей і надіється, що запропоновані ним ощадности облекшать державний буджет на $1,000,000,000.

ОБСТОЮЮТЬ 3.2% ПИВО.

ВАШИНҐТОН. — Палата послів не погоджується з ухвалою сенату щодо 3.5% пива щодо обєму. Вона є далі за 3.2% пиво щодо ваги.

ЗНАВЦІ ПРО НОВЕ ПИВО.

ВАШИНҐТОН. — Знавці заявляють, що ріжниця щодо скількости алькоголю в новім пиві, яка заходить між сенатом і палатою послів, не відграє на ділі великої ролі. Як в однім так і в другім випадку пиво буде правдиве й добре.

ЗРЕЗИҐНУВАЛИ З ПРОВОДУ В ДОПОМОГОВІМ КОМІТЕТІ.

НЮ ЙОРК. — Ціла управа „Емердженсі Ворк енд Риліф Адміністрейшен" подалася до димісії. Управа, яка займалася допомоговою акцією безробітним міста Ню Йорку й мусіла подбати про придбання місячно яких $6,500,000 на допомогу, заявляє, що не може вести далі своєї праці, бо стрічає перешкоди з боку міста й стейту. Управа домагалась увесь час приспішення публичної розбудови й не може її діждатись, а тимсамим не може далі успішно боротися зі зростаючим безробіттям.

АЙРИШІ ПАРАДУЮТЬ.

НЮ ЙОРК. — День св. Патрика, національного ірляндського святого, дав, як іншими роками, так і цього року притоку до величавої паради американських Айришів. У параді пятою евенею взяли участь понад 20,000 учасників. А приглядалися параді понад 400,000 осіб. У катедрі було підчас богослуження понад 5,000 вірних.

ПРИГОТОВЛЯЮТЬСЯ ЗУСТРІЧАТИ ЛІПШЕ ПИВО.

НЮ ЙОРК. — Многі ресторани, клюби й готелі вже зачали уставляти бари для продажі пива.

САМОГУБСТВОМ РАТУВАВ БАНК.

НЮ ВІЛМІНҐТОН (Пенсилвенія). — Говел Т. Ґетті, касієр „Ди Фирст Нешенел Бенк оф Ню Вілмінґтон" відобрав собі життя револьверовим вистрілом і залишив картку, на якій написав, що допускається цього кроку тому, щоби банк міг дістати по його смерти асекурацію на суму $50,000 і в той спосіб поправити своє фінансове положення.

ЗЛОВЖИВАННЯ ЩАДНИЧИХ ВКЛАДОК.

НЮ ЙОРК. — Арештованому Джозефови Герименови, бувшому президентови дирекції одного з найбільших банків, „Геримен Нешенел енд Трост Компані", закидують, що він витягнув для спекулятивних цілей $461,080 з конта одного з депозиторів, без відома депозитора.

ДОМАГАЮТЬСЯ 4 БІЛІОНИ НА ДОПОМОГУ.

НЮ ЙОРК. — „Піплс Лабі", на чолі якої стоїть професор Джан Дюі, домагається від конґресу переведення в життя великого допомогового пляну для заради безробіттю. В той плян входять такі домагання:

Призначити $1,000,000,000 на допомогу безробітним на біжучий рік. Заборонити давати роботу дітям нижче 17 років і особам вище 65 року життя. Дати до диспозиції Ріконстрокшен Файненс Корпорейшен $3,000,000,000 на цілі публичної розбудови, яка сама зможе себе потім оплатити.

ЗА ДОВШЕ ЖИТТЯ.

БОСТОН. — Тому 150 років, коли творилася американська держава, люди в Америці жили пересічно мало що довше понад 30 літ. Щодо довготи життя Американці були в дещо кращім положенню від европейських народів, бо в Америці було більше їсти.

За тих останніх 150 років обставини щодо гігієни змінилися так основно, що довгота людського життя в Америці майже подвоїлась. І буде під тим оглядом ще краще. Так запевнює нас д-р Люї Доблін, заступник президента „Метрополітен Лайф Іншуренс Компані" і статистик цеї компанії.

УЖЕ ЗМІНЮЮТЬ ВИКЛАДНУ МОВУ В ШКОЛАХ!

Ледви що покінчено плебісцитову акцію, а вже перемінено в станиславівськім повіті 2 українські школи на утраквістичні, а саме в Угринові Горішнім, де за польську мову навчання освідчилися батьки 21 дітей, і у Викторові, де за польську мову навчання освідчилися батьки 26 дітей. Слід зазначити, що громадяни Угринова Горішнього внесли понад сто, а громадяни Викторова поверх 200 деклярацій за українську мову навчання. В обох випадках внесено відклики.

ДИВНА ІСТОРІЯ.

В Краснім, пов. Золочів, деякі громадяни, а це жінка і син місцевого крамаря Цьокана з допомогою поліції уладили дня 12. лютого „баль" для місцевих хлопців і дівчат. Тому, що місцеві не хотіли бавитись, то запросили з сусідніх сіл. За той баль аґітував місцевий залізничник Танас Міляновський. Випадок хотів, що саме підчас „балю" вибух у хаті згаданого залізничника вогонь. На слідуючий день місцева поліція мала готову роботу. Почала сягати хлопців з цілого села на протоколи, але нікому не могли нічого доказати.

ВИМІННА ТОРГОВЛЯ.

У Берліні появилась нова форма торговлі: вимінна продаж. Повстали крамниці, де можна вимінювати один предмет на другий: пальто на грамофон, образ на каву, совги на книжку — в усіх можливих комбінаціях. Що більше: є контори, де можна вимінювати одноразову працю на предмети необхідного вжитку. Дають лекції чужинних мов за обід, миють авта за сніданок, пропонують стару одіж за щонебудь. І таким робом „іде інтерес".

В ПРОПАСТЬ З 20-МЕТРОВОЇ ВИСОТИ.

На шляху з Кайзерлявтен до Кольонії над Реном трапився біля мосту Вартбурґ жахливий випадок. По похилому та покрутому ожеледю шляху зїжджало авто, яке в хвилі, як опинилося на мості, втратило рівновагу й з 20-метрової висоти впало в пропасть. Три пасажири, що були в авті, згинули на місці. Авто розбилося на куски.

АРЕШТУВАННЯ В СЯНІЧЧИНІ.

Останіми днями поліція арештувала 24 особи з Сяніка та підмісских громад. При ревізії знайшли летючки, зрбою і т. п. Слідчий суддя після розглянення справи приказав задержати всіх арештованих у вязниці.

ОБЕЗПЕЧЕННЯ НА ВИПАДОК ДОЩУ.

Деякі праскі обезпеченеві товариства завели цього року обезпечення від дощу. Поляґає воно на тому, що поодинокі особи обезпечуються на випадок дощу підчас їхньої відпочинкової відпустки. Квоту, на яку дана особа обезпечилася, виплатиться їй, якщо в тижні відпустки буде три або більше дощевих днів. Праскі обезпеченеві заведення є тої думки, що цей рід обепечення приймуть з великим задоволенням урядничі сфери.

10 ДОЛЯРІВ ЗА ЗАРЕЄСТРУВАННЯ МОГИЛИ.

Совітські власти видали розпорядок, на основі якого всі могили на релігійних цвинтарях мусять бути зареєстровані. Реєстрація одної могили коштує 10 долярів. Якщо хтонебудь не зареєструє гробу, то большевики грозять, що гріб знищать, або не позволять поставити хреста. Цей розпорядок має на цілі матеріяльні користи й боротьбу з релігією. Оплату за реєстрацію муситься складати лише в долярах. І в цей спосіб большевики хочуть роздобути так їм потрібні доляри.

НОВА ПЛАНЕТА.

Астрономи стежать за рухом новововідкритої маленької планети. Її називають покищо планетою д-ра Райнмута, від назвища астронома з Гайдельберґу, що її відкрив. З усіх планет соняшної системи вона найменша розмірами і єдина, що знаходиться між землею і Венерою. Вона крутиться довкола сонця досить повoлі і відбуває свою повну подорож у 738 роках. У 1940 р. вона підійде до землі на віддаль 2 міліонів миль і можна буде її бачити досить виразно. Тепер через телескоп вона подобає на ясну цятку і тому зпочатку вважали її кометою. Аж згодом ствердили, що це самостійна планета з власною орбітою. Астрономи кажуть, що она не кругла, а подовгаста. Можливе теж, що це велитенський метеор, який колись, падаючи з бездонної пропасти всесвіту, попав у нестійну рівновагу, притяганий одночасно землею, сонцем і Венерою. Так почав він кружляти як самостійне небесне тіло довкола сонця. Переписуючи ці звістки за чужинною пресою не маємо певности чи нема в ній якої наукової єресі.

ЦІКАВИЙ ШАХОВИЙ ТУРНІР.

Між двома англійськими містами, Брістолем і Брайтоном, ведеться цікавий шаховий турнір. Кожне місто робить денно лиш один тяг. Рано часописи повідомляють, який тяг зробив противник. Після того збирається шахова команда, вибрана міською радою, в ратуші, ухвалює новий тяг і повідомляє про те телефонічно свойого противника. — В головних салях обох ратушів стоять шахівниці, де гарненькі дівчата переставляють фіґури згідно з тягами „шахової команди". Це „поле бою" може оглядати публика. До кімнат „шахових команд" вступ заборонений. — Головне завдання цього турніру є, щоби Брайтонці купували брістольські товари, а Брістольці щоби приїздили до Брайтону над морський беріг.

МЕНШІ ПРИХОДИ З ГОРІВКИ.

Лікерна комісія в Манітобі оголошує, що цьогорічний прихід провінції з оподаткування алькогольних напитків виносить около $1,409,046. Уряд Манітоби рахував, що на горівках заробить $1,540,000.

1000 РОБІТНИКІВ БЕЗ ХЛІБА.

На польському Горішньому Шлеську в копальні „Покуй" 1. березня ц. р. виповіли працю тисячу робітникам. Мають теж зредукувати робітників у копальнях кн. Гоґенльоге, Ґуті Бісмарка і т. д.

КРОВАВИЙ НАПАД НА ПОЛЬСЬКИЙ КОНСУЛЯТ.

Гурт комуністів, — як повідомляє польська преса з Парижа, — між ними багато безробітних Поляків напали на ґенеральний консулят у Парижі. Вони забарикадувалися в будинку, а опісля пішли до бюра консуляту. Після короткої бійки та дискусії ґенеральний консуль Познанський приняв делеґацію 6 робітників. Делеґати сказали, що польські еміґранти не мають що їсти. Рівночасно в будинку демонстрували французькі робітники. Вони виломили двері. Двох службовців консуляту поранили тяжко гумовими палицями та ножами, а чотирох лекше. Консуль був ранений відломками скла. Поліція арештувала 20 демонстрантів, між ними 16 Поляків.

БЕЗРОБІТТЯ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

Число безробітних у Чехословаччині зросло в січні ц. р. на 119,166 осіб. З кінцем січня мала Чехословаччина 865,477 безробітних, це є 6% населення.

РЕВНИЙ ЕКЗЕКУТОР.

У Варшаві скарбовий екзекутор забрав якомусь бідакові 50 сот., за які він хотів купити хліба для дітей. Цю вістку принесли варшавські часописи.

ЗЛОВЖИВАННЯ В КАСІ ХОРИХ.

В Бучачі викрили в 45 випадках зловживання службовців місцевої Каси Хорих на шкоду обезпечених. Дохоження ведуться.

ОШУКАНСТВО З ІНВАЛІДСЬКОЮ РЕНТОЮ.

Павло Дружбяк з Озірної, пов. Зборів, зареєструвався свого часу в старостві як воєнний інвалід, що в часі війни 1916 р. стратив палець правої руки. На основі предложених документів інвалідська комісія признала йому ренту, яку побирав до 1930 р. Тоді викрилося, що Дружбяк стратив палець не на війні, але в приватній службі ще в 1912 р. Наслідком того скарбова палата припинила виплату ренти, а окружний суд у Золочеві засудив його на 1 рік вязниці та втрату горожанських прав на 5 літ.

ПОМЕР ПРИ КРАДЕЖІ.

Гринько Мицишин із Шумлян, пов. Бережани, вкрав із двірського ліса дерево і притягнув його на своє обійстя. Тут спотикнувся так нещасливо, що впав головою на землю і вдарився так нещасливо об камінь, що втратив память. Не помогла поміч родини, бо незабаром він помер.

НЕВІДОМА РУКА ХОТІЛА ВИСАДИТИ В ПОВІТРЯ КАНАЛ.

З Ст. Кетеринс, Онт., доносять, що в березі каналу Веланд, яким переїздять кораблі, знайдено 36 куснів динаміту. Цей динаміт витягнено й поліція веде слідство в тій справі. Є переконання, що хтось мав на ціли висадити в повітря береги каналу.

ВИБУХ КИСНЯ ВБИВ ПЯТЬ ОСІБ.

В рафінерії нафти в Трієсті вибухла бутля з киснем. Пять осіб згинули на місці, а шість потерпіли тяжкі рани.

АНҐЛІЯ ГОТОВА ЗІРВАТИ ТОРГОВЕЛЬНІ Й ДИПЛЬОМАТИЧНІ ЗНОСИНИ З РОСІЄЮ

ЦЕ ВІДІБЄТЬСЯ НА РОЗМОВАХ ПРО ПРИЗНАННЯ ЗЛУЧЕНИМИ ДЕРЖАВАМИ РАДЯНСЬКОГО УРЯДУ.

ЛОНДОН (Анґлія). — Відповідь комісаря Літвінова анґлійському послови в Москві зприводу арешту чотирох Бритійців, інжинірів фірми Метрополітен-Вікерс, не задовольняє бритійського уряду й обурює публичну опінію в Анґлії. Під арештом в Чека знаходяться ще чотири інжинири, яких радянська влада хоче поставити перед суд за „контрреволюцію" й „саботаж". Секретар доміній, Томас, заявив публично, що анґлійський уряд не може підтримувати дипльоматичних та торговельних зносин з тим урядом, який арештує без причин бритійських громадян та вкидає їх у вязниці, де вони переживають великі душевні муки.

Бритійський уряд поважно застановився над арештами Анґлійців у Росії. Ці арешти він уважає неоправданим переслідуванням радянською владою уроєних нею своїх ворогів. Коли большевики не задовольнять домагання Анґлії й не звільнять на волю арештованих, то треба сподіватися повного розриву Анґлії з Росією. Якщо такий розрив наступить, то це відібється негативно також у справі визнання радянського уряду Злученими Державами, про що тепер багато говориться у вашинґтонських політичних колах.

МОСКВА НЕ ЗВІЛЬНИТЬ АНҐЛІЙЦІВ З АРЕШТУ.

МОСКВА (СССР). — Комісар Літвінов катеґорично заявив, що радянська влада не звільнить з арешту чотирох анґлійських інжинірів, а буде їх судити за саботаж і контрреволюцію. Анґлійському урядови нема чого боятися за їх долю, каже Літвінов, коли він певний, що вони невинні, бо суд тоді їх виправдає.

Большевики готуються розпочати за який місяць черговий великий процес проти шкідників, серед яких знайдуться на суді й анґлійські інжинири.

ПРОЄКТ АВТОНОМІЇ ДЛЯ ІНДІЇ.

ЛОНДОН (Анґлія).—Опубліковано проєкт самоврядування для цілої Індії. Індія має далі управлятися власними силами в певних обмежених рамцях під бритійським суверенітетом. Нова автономна влада має бути збудована в Індії на федеративних основах. До парляментів будуть вибирати послів відповідно до курій.

Автономія Індії буде обмежена до таких рамок, у яких федеральний автономний уряд не матиме права контролювати військових сил Індії та не зможе провадити власної закордонної політики Це лишиться й надалі цілковито в руках віцекороля Індії, призначеного анґлійським королем.

ТЕРОР У НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Гітлерівські ударники переводять терор у цілій державі. Вони вдираються в помешкання активних ворогів гітлеризму та в помешкання ріжних осіб, які в той чи інший спосіб колись заявлялися проти Гітлера. Звичайно гітлерівці ревідують і навіть розграбовують такі помешкання.

Арештованих противників гітлерівського режиму, або невгодні гітлерівцям особи арештують і замикають до ріжних буциґарень. Притім арештованих бють часто в страшенно жорстокий спосіб. Серед тих, що зазнали гітлерівських тортур, знаходиться багато письменників, журналістів, учених та ріжних політичних діячів, переважно Жидів. Хто лише може, той тікає за кордон від переслідування гітлерівців.

АРАКІ НАХВАЛЮЄТЬСЯ НАСТУПАТИ НА КИТАЙ.

ТОКІО (Японія). — Міністер військових справ, ґенерал Аракі, в палаті панів заявив, що коли Китай далі буде збирати свої війська на кордоні з Манджурією й робити спроби знову наступати на провінцію Джеґол, то тоді японська армія перейде в північний Китай. Тимчасом японське командування в Манджурії скріплює свої сили на китайському кордоні й готується до дальшого наступу.

МАЦУОКІ ПРОТИ ВІЙНИ МІЖ ЯПОНІЄЮ И ЗЛУЧЕНИМИ ДЕРЖАВАМИ.

ЛОНДОН (Анґлія). — Звідси виїхав до Злучених Державах бувший уповноважений Японії в Лізі Націй, Мацокі. Він в інтервю з кореспондентами заявив, що не бачить причини й можливости війни між Японією та Злученими Державами. На його думку, Америці нема чого воювати з Японією, бо навіть у разі перемоги над нею вона нічого собі не здобуде. Таксамо Японія не має ніяких претенсій супроти Злучених Держав.

Мацуокі запевнює, що Японія не думає воювати з Америкою, хіба самі Злучені Держави розпічнуть війну Але в це він не вірить.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПРЕЗИДЕНТ БЕРЕТЬСЯ ДО ФАРМЕРСЬКОГО ПИТАННЯ

За несповна два тижні свого урядування президент Рузвелт зробив більше, ніж інші президенти робили за роки президентування. Він потрапив переперти через конґрес закон про банки, котрий, як досі показується, привертає довіря громадянства до ощаджування грошей через банки. Він предложив конґресови плян ощадностей в урядуванню, які можуть обнижити видатки уряду на 500 міліонів долярів. Зробивши це все, він не спочиває й береться до слідуючого пекучого питання, до фармерства.

Правда, фармерство не грає нині в американськім господарстві першорядної ролі, яку воно грало ще тільки 15 літ тому. Всетаки, хоча воно не є першим „промислом" краю, воно є ще й далі одним з перших. І є воно нині в оплаканім стані. Знають це всі, і всі про це говорять.

Президент Рузвелт не тільки про це говорить, не тільки звертає увагу на тяжке положення фармерів, але й ще робить специяльну, конкретну пропозицію, як лиху зарадити. Він предкладає конґресови просто нарис закона про допомогу фармерству.

Навіть тому, хто не хоче входити в саму суть проєкту, кидається в очи спосіб, у який президент цей проєкт робить. Він каже, що проєкт є вислідом довгої й серіозної застанови про справу. На його думку, проєкт виглядає на такий, що він дасть гарні висліди. Рівночасно президент підкреслює, що це все може йому так тільки здаватися. Можливе й таке, припускає президент, що проєкт не сповнить покладених на нього надій, що він не оправдає того, чого від нього ждуть. Президент з повною щирістю заявляє, що проєкт начеркує зовсім нову дорогу. Президентови тепер здається, що нова дорога може показатися невідповідною, що на ній можна стрінутися з непередбаченими труднощами й комплікаціями. Колиб це показалося, каже президент, то він публично признається до похибки таксамо отверто, як він тепер отверто радить конґресови приняти його проєкт як добрий.

Цею своєю заявою президент Рузвелт показався справді великим чоловіком. Нею він відрубав себе від усяких шарлятанів, які, що вони не пропонувалиб, усе заявляють, що їх дорога не тільки добра, але й одинока; які, що не радили би, все дивляться на себе як непомильних; які, скільки разів своєї політики не змінялиб, за кождим разом запевняють, що цим разом вони вже зовсім певно знайшли певний лік на всі клопоти.

К. П.

„МОСКАЛИКИ-СОКОЛИКИ, ПОЇЛИ ВИ НАШІ ВОЛИКИ"...

Це прислівя зявилося на Придніпрянщині в 18 столітті, коли то московська влада провадила війни з Туреччиною й немилосердно визискувала Україну. Директор київського центрального архіву, Віктор Романовський, у своїй розвідці, що недавно вийшла в Києві, описує те, як занепало було народнє господарство лівобічної України після війни 1735-37 року: майже половина селян на Україні опинилася тоді без коней та худоби, а також без хліба. Не було чим сіяти та й нікому було сіяти, бо дорослі селяни мусіли возити Москалів та копати шанці „на славу русской зброї".

І через 200 років відносини між Україною та Московщиною не змінилися. І тепер Україна для Москви є дійна корова, з якої беруть усе, що можна взяти.

В пляні так званих хлібозаготівель добре бачимо цю давню, традиційну політику московської держави на Україні. Як відомо, Москва, побачивши на Україні голод весною та в літі 1932 року, не ворухнула й пальцем, щоб помогти голодній Україні. Лише Сталін зробив „ласку" і видав декрет, котрим зменшено скількість збіжа, яке Україна мала дати Москві. Замісць 434 міліони пудів, як було в 1931 році, призначено на 1932-1933 рік 356 міліонів.

Але й цієї скількости збіжа радянська Україна не всилі дати. Голодна Україна не може задовольнити вимог московського диктатора.

Вже пів року на шпальтах комуністичних ґазет друкуються ґрубими літерами „лозунґи", що, мовляв, „Україна ганебно пасе задніх", що Україна гальмує „соціялістичне будівництво". В Москві писалося вже давно, що „куркулі" поналазили в комуністичну партію України. Нарешті про це заговорив сам Сталін та його підручні московські менші диктатори. „Ізмєну" (зраду) знайдено в самій **КПБУ,** що була донедавна найміцнішою підпорою московської окупації на Україні.

„Комуністів України" Москва поставила на коліна, примусила каятись. Вже які були вірні „самоотвержені малороси" — всі оті Любченки, Затонські, Скрипники, але прийшла черга й до них. Москва навіть їм, що „кровю впились і зарізали брата", **не вірить.** Цим треба пояснити, що на місце ґенерального секретаря комуністичної партії на Україні Сталін призначив свого довірника Постишева, з необмеженими правами. Самій же комуністичній партії большевиків України московський центральний комітет висловив **догану** в постанові з 24 січня 1933 року.

Постишев робить тепер на Україні „чистку". Уже має „досягнення": харківська комуністична орґанізація післала до Сталіна лист, у якім обіцяє свято й непорушно виконувати всі накази з Москви. Те саме мусіли зробити Дніпропетровськ (раніше Катеринослав) та Одеса. Все це центри тих областей, що не виконали пляну хлібозаготівель. Словом, „бють, і плакати не дають"...

До якої безсоромности доходить комуністична диктатура, коли треба зібрати з України „хлібозаготівлі", показує отсей документ, лист червоноармійців з Запоріжа, що його містить московська „Правда" з 6 лютого 1933 р. Лист, очевидно, подиктований червоними командантами, але це не зменшує його ваги як документу сумної, траґічної дійсности, серед якої жиє український нарід під большевицьким обухом.

Ці сердечні червоноармійці пишуть: „Ми перебуваємо далеко від наших радгоспів та фабрик, охороняючи границі нашої соціялістичної батьківщини. Але й до нас доходять ґазети центральні та дніпропетровські. Засмутило й схвилювало нас те, що хлібозаготівлі в области ще невиконані, а до весни ви готуєтесь так погано, що бойовики з інших країв та областей нас ганьблять... Як же це сталося? Причина, товариші, одна. Багато з вас забули, що куркуль тепер не йде проти колєктивного господарства просто, а намагається залізти в спілки й розкласти їх з середини. А деякі, скажемо просто, **мають жаль до куркуля.** Є також у партії пройдисвіти з партійним квітком у кишені, що навмисне туди втесались, щоб нам шкодити. Ми вимагаємо від уряду, щоб він ужив строгих заходів супроти тих, які противляться виконанню повинности перед державою, **навіть колиб це були наші родичі".**

Пояснень до цього, надіюсь, не треба. Вся **нелюдськість** большевизму говорить сама за себе з цього „людського документу". Порівнання навіть з царським режімом не виходить на користь сучасним московським диктаторам. Бо всі ті Петри, Катерини, Олександри — хоч нищили Україну, то не руйнували в такій мірі родинного звязку, родинного чуття, як це роблять комуністи. Було знущання над людьми, але перед такою рафінованою бестіяльністю, як у большевиків, навіть царські посіпаки — майже ягнята.

І ці люди пишуть, що вони „будують соціялізм", царство „свободи й братерства"!

ЩО ДІЄТЬСЯ НА УКРАЇНІ?

Велика Україна.

Там почуваються большевики непевно. Вони вже навіть не довіряють українській комуністичній партії й вислали до неї свого контрольора, Москаля Постишева. Він має право контролювати ввесь український уряд і всю партію. Одну чистку комуністичної партії вже переведено, але це показалось замало. Тепер переводять другу й хочуть вичистити всю партію з Українців, а на їх місце насадити Москалів. Заготівля збіжа на Україні не вдалась, бо українське селянство хліба з рук не дає, щоб пізніше не гинути з голоду, а й українська комуністична партія бачить, що хліба на Україні багато нема, а тому не спішиться збирати хліб та вивозити його до Москви. За це мабуть Москва найбільше обурена на Україну. Вона чистить партію й усіх викинених висилає на Сибір, або на Соловки. Таких є сотки тисяч. Також Москва переводить чистку міст на Україні з Українців. Лише з самого Харкова викинено на днях 70 тисяч Українців. Куди вони мають дітись, не відомо. Москва каже їм їхати на Сибір. Але Москалів не викидають з Харкова, а навпаки, ще більше їх насилають туди. По нових відомостях повстання на Кубані було значно більше, як це передше було відоме. Також і повстання на Сибірі ще не закінчене. Для його здушення мусіли Москалі стягнути армію аж з Далекого Сходу. Панує загальне переконання, що з весною таких повстань буде більше. Москва не дуже певно себе почуває й сподівається, що ціла Україна одного гарного дня може опинитися в огні протибольшевцького повстання. А це може закінчитися звільненням України з ворожого ярма та створення самостійної соборної української держави. Про це большевики за границями не говорять.

Західня Україна.

Там іде безперестанна боротьба проти займанця. Боротьба глуха й затяжна на кождому кроці. В ній беруть участь вже не лише інтеліґенти, але й селянство та робітництво, бо й їм уже надоїла Польща зі своїм Пілсудським та своїми поліцаями. Широкою хвилею пішов між Українцями протиалькогольний та протитютюновий рух. Переводиться бойкот польського тютюну та польської горівки, щоб не давати заробляти польському державному скарбови. Рух той обхопив всі верстви українського населення й усі навіть найтемніщі закутини. Річ не в тому, щоб не дати заробити польському скарбови, бо він, як схоче, то наложить більші податки й так стягне з Українців гроші. Річ у тому, що Українці хотять Ляхови показати, що коли вони щось хотять зробити, то зроблять до кінця, бо вони в це вірять і вважають це за добре. Велике обурення викликала на Західній Україні поведінка руханкового товариства Луг у Львові, яке змінило свій статут і піддалось польському державному урядови для фізичного виховання. Польська влада вже тепер користає з цього й хоче примусити й інші українські товариства до того самого. Вона замикає орґаніції „Сокіл", бо цей не хоче зробити те саме. Але українське село вже знайшло відповідь на цей крок проводу Лугу. На недавну конференцію Лугу у Львові села не прислали своїх представників, бо кажуть, що їм такого польського товариства не треба, як Луг. Хоч частина української преси й дехто з громадянства попирає той крок Лугів, то все одно їм факту не закрити, що за ними ніхто не стоїть і що українське село є ворожо настроєне до цілої польської держави та її панування на Західній Україні. Поляки бояться тепер дуже війни, головно з боку Німеччини, бо знають, що Німці їм не подарують того, що вони колись зрабували, як Німеччина ще була слаба й розбита по світовій війні.

На Буковині та в Бесарабії.

Під Румунією заведено стан облоги й все українське цілковито здушено. З заграниці не пропускають ні одного друкованого українського слова. Все конфіскується, ба навіть забороняється Українцям говорити по українськи.

(Укрбюро).

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ШІКАГО, ІЛЛ. Бр. св. О. Николая, від. 106, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеться 26 березня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній при Оклей і Райс ул. На цей мітінґ просимо усіх членів прибути, бо маємо дуже важні справи. Члени, котрі ще не виміняли своїх грамот на нові, нехай будуть ласкаві принести старі грамоти, щоб ми могли їх виміняти на нові, то є до нового роду обезпечення. — Микола Гуль, предс.; Іван Дацьків, секр.

Не знав, коли стріляти.

Два пани, дідичі сусіди Казимир і Абрумко, їдуть залізницею. Оба були добрі приятелі, навіть тикають собі. Казимир витягнув з торбини шинку і бутельку вина.

— На, їж шинку, Абрумцю!

— Не вольно, то трефне.

— Дурний. Я сам зїм.

Пан Казимир зїв шинку і зяв бутельку.

— Напийся вина, Абрумцю!

— І то трефне, а нам трефне не вольно, хіба що хто нас присилує.

Казимир витягнув револьвер і каже;

— Пий, бо стріляю!

— Ни, Казю, яке ти дурне. Чому ти не хотіло стрільнути перше, як ще було шинке?

ПАРШИВИЙ ХЛОПЕЦЬ

(Турецьке оповідання).

Давно жив у Стамбулі один паршивий хлопець. Він сказав: „Колиб я мав пять пястрів, я доказав би штуку!" Якийсь богач чув це, підійшов до хлопця, дав йому сім пястрів і сказав: „Нумо, хлопче, покажи цю твою штуку". Паршивий хлопець узяв сім пястрів, пішов до крамаря, що продавав шербет, і сказав: „Візьми цих сорок пара та принеси в першій годині цей шербет до купальні Тахт елкаля. Син індійського падишаха купається там. Як він ітиме з купелі, захоче напитися шербету". Потім пішов далі, дав пекареві, що продавав паштети, шістьдесять пара та сказав: „Чверть на другу має це їсти син індійського падишаха, як вийде з купальні Тахт елкаля, де він купається". Опісля купив тютюну за два пястри й найліпших паперців і сказав до крамаря: „В другій годині занеси це до купальні Тахт елкаля. Син індійського падишаха купається там і буде курити цей тютюн, як вийде з купелі"!

Сам же він пішов в дванацятій годині до купальні, роздягнувся, свою стару одежу сховав десь і сів собі на камені посередині купелі. Купелеві послугачі говорили: „Паршивий хлопче, та йди вже собі. Вже вечір. Хочемо чистити купальню". Паршивий хлопець сказав: „Помало, помало!" Послугачі стали бити його. Саме як хлопець хотів вийти з купальні, застукав хтось до дверей. Власник купальні сказав: „Що там?" На це продавець шербету: „Син індійського падишаха купається тут. Він питиме цей шербет, як вийде з купелі". Власник купальні здивувався, ввійшов зараз і сказав: „Пане, прости, що купелева прислуга помилилася. Ми не знали, хто ти такий". Коли вони так говорили, хтось знову застукав до дверей. Власник купальні спитався: „Що там?" Почулася відповідь: „Паштети для сина індійського падишаха". Тепер власник купальні повірив, що це дійсно правда. Розстелили гарний рушник на камені посеред купальні та просили його там покластися. Купальняні послугачі взялися натирати йому тіло ганчірками та з великою пошаною повели його з купелі на канапку. Як просили його покластися, хтось знову застукав до дверей. На питання власника купальні: „що там?" почулася відповідь: „Це тютюн для сина індійського падишаха. Він куритиме його, як вийде з купелі".

Скрутили йому папіроску й подали. Паршивий хлопець сказав до власника купальні: „Мій кавас мав мені принести одежу. Чи ще нема його?" Власник купальні відповів: „Непотрібно, пане. Я маю досить одягів". Потім сказав свому Муринови: „Піди, моя жінка дасть до святочного одягу до одної кишені золоті, а до другої кишені срібні гроші. Принесеш цей одяг сюди". Мурин пішов і так зробив. Паршивий хлопець надягнув гарну одежу власникна купальні. Як виходив з купелі, дав два фунти купелевим послугачам, чотири фунти старшому наглядачеви, а шість власникови купальні. Як устав і хотів іти, сказав власник купальні: „Прошу тебе, пане, будь сьогодні нашим ґостем". Вони встали та пішли до дому власника купальні. Рано каже власник купальні до Мурина: „Йди, скажи цьому й цьому власникови готелю, щоби прилагодив бодай одну кімнату". Власник купальні та паршивий хлопець пішли до готелю. Хлопець лишився як гість у кімнаті. Паршивий хлопець закликав власника готелю та сказав: „Іди, найми мені на базарі двох людей. Один хай буде чорний, а другий білий". Власник готелю зробив так. Потім хлопець сказав: „Іди, принеси мені скоро вояцьку блюзу та мартінський кріс". Цей зробив і це. Паршивий хлопець дав вояцьку блюзу й кріс білому слузі та сказав: „Ти стій на варті тут знадвору перед дверима. Коли хто прийде, ти скажеш: „Заборонено". Вояк зробив так. Муринови хлопець сказав: „Ти будеш біля мене. Коли той вояк там знадвору скаже „заборонено", ти також вийдеш і спитаєшся: „Хто то?" Коли той, що прийде, скаже: „Я слуга того й того", ти прийдеш до мене й даш мені знати". Вони так зробили. Він сказав до Мурина: „Ти знаєш бігуна великого везиря?" Мурин відповів: „Так, я знаю його". На це хлопець: „Іди, заклач його мені". Мурин пішов і закликав. Як бігун прийшов, хлопець спитав його: „Ти бігун великого везиря?" Цей відповів: „Так". Потім хлопець спитався: „Чи не міг би ти мені на завтра так на третю-четверту годину привести коня великого везиря в парадному прибранні? Я хотів би трохи переїхатися. Дам тобі за це десять фунтів". Бігун відповів: „Дуже добре". Як бігун вийшов, хлопець сказав Муринови: „Заклич мені бігуна Сераскера". Мурин закликав. Як бігун прийшов, хлопець сказав йому те саме. Цей також відповів: „Дуже добре". На другий день оба бігуни прибрали коні попарадньому й привели їх до готелю. Хлопець сказав до власника готелю: „Пошукай доброго коня". Власник готелю відповів: „Дуже добре".

Паршивий хлопець сів на коня великого везиря, на Сераскерового сів вояк, на готелевого коня сів Мурин. Потім вони поїхали на прохід. Як переїздили попри падишахову палату, побачила їх падишахова дочка. Вона спитала вартового, що стояв біля дверей: „Щото за одні? Спитайся". Вартовий спитав слугу: „Що то за одні?" Слуга відповів: „Це син індійського падишаха". Тимчасом звечоріло. Як падишах прийшов до свого замку, сказала його дочка: „Тату, то приїхав син індійського падишага". Падишах каже: „Ні, колиб він приїхав, то я мусів би знати". Дочка відповіла: „Як він нині туди переїздив, я бачила його та сказала до вартового: „Спитай, хто це". Вартовий спитався та сказав: „Це син індійського падишаха". Вони прикликали вартового та сказали: „Ти питався?" Він відповів: „Так, падишаху, я питався". Падишах сказав: „А питався ти, де він жиє?" Вартовий відповів: „Ні, падишаху, питатися не було часу, вони поїхали далі". Падишах розсердився та сказав: „Маємо стільки стеж і тайної поліції, а вони навіть і не здогадуються, що приїхав син індійського падишаха!" Прикликали одного чоловіка та сказали йому відшукати сина індійського падишаха. Вони відшукали цей готель і сказали падишахови: „Він жиє в цьому й цьому готелі". Падишах сказав одному з адютантів: „Іди, заклич його, хай прийде та простить нам нашу неувагу". Як адютант прийшов і хотів іти нагору, вартовий сказав: „Заборонено!" Вийшов Мурин і спитався: „Хто це?" Адютант сказав: „Коли вільно, я хотів би відвідати бея". Мурин вернувся, а князь сказав: „Ні, не вільно ввійти". Адютант вернувся до падишаха та сказав: „Він не впустив мене". Падишах подумав собі: „Він сердиться, що ми не вийшли йому на стрічу. Тому він лютий". Він пішов до великого везиря та сказав: „Попроси ти його, щоби прийшов". Великий везир пішов, та його не впустили таксамо, як і адютанта. Тоді падишах сказав до шеіха ул іслям: „Піди ти туди. Коли він не прийде, то я піду до нього". Шеіх ул іслям пішов. Вартовий знову сказав: „Не вільно". Вийшов мурин і спитався: „Хто то?" Шеіх відповів: „Це я, шеіх ул іслям. Коли дозволено, я хотів би ввійти". Мурин вернувся та сказав паршивому: „Прийшов шеіх ул іслям. Чи може ввійти?" Хлопець сказав: „Може ввійти". Шеіх увійшов. Паршивий хлопець устав. Шеіх ул іслям просив його сісти, привитав його, спитав, як його здоровля та сказав: „Як жиється твому батькови, чи здоров?" Хлопець відповів: „Йому жиється добре, він здоровить вас". Шеіх ул іслям сказав: „Твій батько дуже добрий чоловік. Я з ним ходив до школи". Один одного спитався про здоровля, а потім шеіх сказав: „Ходи, прошу тебе. Наш падишах хоче бачитися з тобою". На це паршивий хлопець: „Чи то в вас такий звичай?" Шеіх сказав: „А що ти жадаєш?" Хлопець відповів: „Я домагаюся полкової музики й один полк кінноти". Шеіх пішов до падишаха та сказав це йому. Падишах відповів: „Хай так буде". Всі везири провожали хлопця до палати. Забавили в палаті до вечора. Всі, що були, забралися. Як вони знайшлися самі, падишах і паршивий хлопець, падишахова дочка вийшла на прохід. Вона залюбилася в хлопця, взяла хустинку та післала її невільницею батькови. Тоді був такий звичай, що як дівчина залюбилася, то посилала йому такий знак. Падишах зрозумів, що його дочці сподобався цей хлопець. Падишах задумався. Паршивий сказав: „Падишаху, над чим так задумався?" Падишах сказав йому, що і як. Хлопець відповів: „Дуже добре, падишаху, одначе без згоди мого батька й матері воно не піде". Падишах сказав: „Я напишу до твого батька й матері, щоби дали свою згоду. Лист вишлю почтою". Хлопець відповів: „Коли я сам не поїду туди, то все дарма. За яких три або пять місяців поїду я туди, дістану згоду й вернуся. Тоді хай буде, як ти кажеш". Падишах: „Непотрібно, щоби ти сам їхав туди". Він написав лист і дав його Татаринови. Татарин сів на корабель і поїхав до Індії. Одного дня приїхав до Індії, пішов до падишаха та передав йому лист. Падишах сидів тоді на зборах, розпечатав лист, прочитав, поклав знову в коверту та схо-

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

PROBLEM FOR YOUTH THEMSELVES.

To the Editor: During the week of the fifth, two articles entitled, "A call for Unity" and "How to help Ukraine get its freedom," were most interesting, timely and convincing. The subjects certainly are two about which we all should be vitally concerned.

The time has arrived when the Ukrainian adolescent should be showing a more active participation in affairs, which greatly concern Ukraine. Our problem in America has several complications, perhaps due to the presence o fso many Ukrainian organizations, which arouse antagonistic feelings. As a result of this we have various prejudiced sentiments. Instead of co-operation, leading to coordination, we have discord amosg our people. The gentlemen of Cliftonville, Ct., have presented the fundamental obstacles existing among our people. I need not dwell upon that subject with which every one is familiar. We, the young generation in America, realize the dangers arising from a political or religious strife. We should adopt a policy of laissez-faire toward our older folk; that is, we should cast aside their feelings or ideas which might be objectionable to our cause, and do our share by putting our shoulders to the task by the formation of a national organization of our youth in America.

No one can dispute the fact that a national unification of the Ukrainian youth in America would be an effective means of extending aid to Ukraine. The Ukrainians in Europe need a powerful ally in America, and the young generation must assume that responsibility. How much longer are we going to heed this call? It is apparent from the various articles submitted that a reawakening of the young generation has taken place. In addition, these manifestations have the proper enthusiasm and patriotic spirit, but action — the realization of those dreams of a national union — is sadly lacking. This is just another plea for cohesive action but these pleas for union among our youth are useless unless companied by a prospectus — something concrete — that can be grasped, criticised, discussed and propagated.

The subject treated is admittedly stale but that is just why it is being brought up anew. This is one vital problem awaiting solution and which will have to solve if the value of those things we prize so highly, such as the independence of Ukraine or at least guaranteed homerule, is to be obtained. How can this problem be disregarded when it is being discussed time and time again in the various localities in the United States? The spirit of revoluvion has been invoked by many patriots, whose memory is revered. But in no instance has it been, or could it be, invoked for a nobler cause — the freeing of our people from foreign oppression. Is there anything to be gained by closing our eyes to this obvious need, by remaining silent, inactive? If we face the matter squarly, we might get somewhere.

We have great potentialities, the various youthful clubs, which already thrive and do commendable work in their localities. The amalgamation of these present clubs into a **national** unit should be accomplished and we will become a powerful cog in the machine of Ukrainian nationalism. But how is this to be achieved?

By a program designed to suit the social and political setting, with attractions for the dissatisfied Ukrainians, and, last but not least, by an organization and propaganda unprecendented for vigor and popular appeal.

As Miss Zachariewich has suggested, why not have delegates asemble in a convenient part of United States, discuss vital matters and send delegates personally to Washington? But at the same time, why can not plans for a complete national organization of our youth be promulgated? However, in our plans for the above mentioned, the youth of America needs a strong arm to guide it to the proper destination. Couldn't the "Svoboda" act as an intermediary? It is clear that the rate of progress depends upon certain readjustments, but let us not impede our advancement by obstacles and difficulties born in disillusioned minds. There is plenty of room for radical improvement and for plenty of optimism. Can't we work out a plan specifically and in detail which would be accepted by all parties?

The history of Ukraine should inspire us. If our people in Europe has been able to live through periods of subjugation and are still carrying on, why nothing but success should crown our efforts, since we in America enjoy the full benefits of liberty. We should reflect and learn from the observation of past experiences of our people in their endeavors for independence. To think, to act, to create — these should be our great objectives. For, "Knowledge plus correct organization equals power."

Everyone is familiar with the movement of the Nazis in Germany whose main strenght is recruited from the young of Germany. They, in an independent country, are still fighting for the preservation of Germany Who is their leader? Adolf Hitler. We Ukrainians need many Hitlers — leaders who are bold and aggresive.

Miss Dorothy Thompson thus wrote upon Hitler in an article, "The Militant Disarmed," which was published in the Saturday Evening Post, September 28, 1932. I have taken this excerpt because it portrays a situation so indentical with that of our people:

"For years past Adolf Hitler has been preaching a gospel which for millions of Germans has become a new religion, and its kernel is this: that no nation can be broken by outside powers; that defeat is only temporary and is invariably due to **internal degeneration;** that Germany must become one people, purged of all dissensions, united for one purpose — the freedom and sovereignity of the nation and the race —prepared for every sacrifice; and that when this moral regeneration has occured, Germany will rise a flaming phoenix, supreme in Europe..."

With the world today in a state of unrest, with trouble brewing in the Orient, with Hitler's ascension to power in Germany, bringing about a state of uneasiness in the diplomatic circles of France and Poland, with the formation of the "Little Entente" in Balkans directed primarily against Italy and the Austro-German Union, everything is ripe for change soon — another war! We Ukrainians must be prepared to strike when the crisis comes and let us' not be caught unprepared, as we were during the World War. The time for action is **now!** Let us organize.

William Spasyk,
Pittsfield, Mass.

—o—

SO THAT BEAUTY MAY NOT GO TO WASTE.

Technocracy! Technocrats! The words alone make the heart palpitate, but do we fully understand the meaning of the words that we can judge them fairly? Many people think of technocracy as a man's folish dream. But we see that Howard Scott was not wrong when he said that all the bans would go to the rocks.

Today, many thoughts have passed my mind as I listened to Father Coughlin's talk and I am really happy to live through this crisis that is one of the biggest in history. I will not be able to attend college for a long time because of this depression, but I know I will appriciate it more and really get all I can from school because I had to work hard for it. It is no wonder that we all think of "Technocracy."

Let us look at the happy side of life and really line instead of only exist. Let us forget technocracy for the time being and see only the pleasant side of life.

Life is most beautiful thing in this world and we shoud be happy to live and learn through experience what it is to want something and not be able to have it. Through these trying times we learn our biggest weakness in life, that we must have a will in order to find the way to happiness, success and love. Can we all honestly say that every thing we have, we have worked hard for it?

A poem that I have recently read struck me with awe. I wanted the whole world to have the opportunity to read it.

The poem reads as follows:

Father, guide me down the long
Road of life and make me strong.
Hold me back that in my haste
Beauty may not go to waste.

Calmly let me walk and see
Earth and sky and stream and tree.
Teach me so that I may read
Symbols of my fellow's need.

Let me not press forward, blind,
Heedless, thoughtless and unkind.
Let me some enchantment give
To the years I have to live.

Lord, as I enjoy the trees,
Song of bird and hum of bees,
Stream and sky and plant and vine,
So maythis brief life of mine
Now and then some joy bestow
On all those I chance to know.

May you all understand the above lines and know why I write to you.

Mary Mural,
Cleveland, O.

ПОЛЯКИ ВЖЕ БУДУЮТЬ СВІЙ ПАВІЛЬОН — А УКРАЇНЦІ...

Минулого тижня польський уряд підписав формальний контракт з Американським Виставовим Комітетом щодо будови польського павільону на Всесвітній Виставі в Шікаґо. Польський павільон має бути 280 стіп довгий і 150 стіп широкий. Сама будова буде коштувати $100,000.

В середині польського павільону будуть відділи на **польські національні** експонати (між якими певно більшість буде українських), промислові вироби, богацтва польської землі (переважно української) і т. д. Крім цього буде одна величава концертова саля для польських виступів і дві менші на приняття і наради. Одно крило павільону забере ресторан, де Поляки будуть хвалитися, дуже можливо, українським борщем і варениками, як корінно польськими стравами.

По середині буде чотирокутна вежа, на якій буде величезний електричний напис **„Поленд"**, якого букви будуть на 11 стіп високі і шість стіп грубі, та мають ясніти над цілою виставою. Будову польського павільону мають почати 15. березня, а на 15 травня вона має бути скінчена.

Поляки по довгих коровoff вкінці приступили до формального діла. Зробили відозву до польської суспільности і за 3 тижні аґітації зібрали 75 тисяч долярів. Так Поляки не лишаться позаду і будують свій павільон, бо мають на це вже половину фонду, а за місяць сподіваються зібрати другу половину, це є разом 150,000 долярів.

Щож ми, Українці, досі зробили в справі українського павільону? Так, в нас нема своєї держави, нема свого уряду — але за це є нас 40 міліонів. Так, сорок міліонів в Европі. І є коло одного і пів міліона рухливої еміґрації на американськім континенті. Ця власне еміґрація повинна показати свою народню зрілість і прийти з допомогою Першій Українській Всесвітній Виставі. Рідний Край покладає всю свою надію, що еміґрація вивяжеться зі свого завдання й улаштує Першу Українську Світову Виставу враз з іншими народами на Всесвітній Виставі в Шікаґо.

Многі українські еміґранти зрозуміли величезні користи для українською справи через уряджения такої Вистави і дають самі, що можуть, і інших заохочують. Але більшість не обзивається. Немов би вони не Українці. Немов би добро українського народу їх не обходоли. Немов би вони були пропащі для українського народу.

Час короткий, лише 75 днів до отворення Всесвітної Вистави. Всіх сплячих треба конче будити. Всіх байдужниж треба конче запрягти до праці. Всі мусять помагати, бо лише спільними силами можна буде довести діло до кінця. Не будьте тою перешкодою, через яку малаб розбитися найкраща українська справа. Це справа не особиста, а справа загально-українська. Ще нині шліть свою жертву і заохотіть інших.

М. М. Белеґай.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

Каламар.

Іцко ходить до приватної жидівської школи. Власник школи скупар і в каламарах часто нема чорнила. І ось знову бракує чорнила. Учитель ходить по клясі, заглядає в каламарі і зітхає.

— Треба завтра купити чорнило, каже до себе.

Зривається Іцко: „Не треба, пане професор. Я принесу з дому".

— Так? Звідкіля ти візьмеш?

— З миски. Мій старший брат сьогодні вечером митиме ноги.

—o—

Французький гумористичний письменник Трістан Бернар спитав раз лікаря д-ра Мелєна:

— Певно заробляєте гарні гроші?

— Кепські часи, — відповів лікар — ніодин з моїх пацієнтів не платить залягаючого гонорару.

— Ну, а спадкоємці? — спитав Трістан Бернар.

ЧОРНА ВОДА.

Учений шведський дослідник Свен Гедін зайшов недавно у своїй науковій подорожі на пустиню Такля Макан у Східнім Туркестані, що належить до Китаю. Тамошні люди остерігали його, що в тій пустині нема води, тільки чорні стави „злих духів", від яких чоловік божеволіє й гине.

Але вчений цікавився пустинею, бо надіявся знайти там непрослідженї ще сліди прадавніх людей, а може й які руїни давніх осель зперед соток тисяч літ, коли ще та пустиня була цвитучим краєм. Він вирушив туди з кільканацятьма провідниками й з верблюдами, що несли на собі харчі, намети і всякі прилади до копання й міряння.

Мандрував по тій пустині щось два місяці й домандрувався до того, що всі люди, крім нього й двох товаришів, а також усі звірята погинули зі спраги. Він і обидва товариші ледви волочили ноги та якось добилися ще до малого гайку серед пустині, думаючи, що там певно є вода.

Якаж була їх розпука, коли побачили, що справді сюди плив колись потічок, але тепер його дно зовсім висохло! Впали на горячий камінь і вже були готові вмирати.

Раптом почули десь у боці помах крил і плюскіт води. То птиця прилетіла пити воду, отже вода десь близько є! Останками сил, на ногах і руках, полізли подорожні дальше і небавком опинилися над невеликою ямою, повною води, але чорною як чорнило!

— Це та чорна вода, що її Туркестанці називають водою „злих духів" — ледви промовив один товариш, що вже умлівав і не хотів пити.

— Краще вже так умерти, ніж збожеволіти від отруї — сказав другий і також відвернувся.

А Свен Гедін сказав:

— Все одно вмирати!

Приляг і почав пити ту чорну воду. І почув, що вода надиво свіжа, холодна і смачна й дуже покріплювала.

Напився досита і став на ноги. Товариші побачили, що він не гине, й кинулися собі пити. Потім відпочили, набрали собі ще тої води в шкіряні торбини й рушили в дальшу дорогу. Неустрашимість і витревалість ученого — і та чорна вода вратували їм життя.

вав у кишеню. Як вечором прийшов до дому, прочитав іще раз і розсміявся. Жінка спиталася: „Ти чого смієшся?" Падишах сказав: „Якийсь молодий чоловік пішов до падишаха, вмовив у нього, що він син індійського падишаха. Той готов віддати йому свою дочку за жінку. Той хлопець сказав, що ми є його батьки, та що без нашого дозволу все дарма. Тому падишах написав до нас. Що нам робити?" Жінка сказала: „А то добре. Він не бачив нас, а каже, що ми його батьки. То ми скажемо: „Добре, ми годимося", завтра напишемо лист, навантажимо корабель добром із того, що я одідичила по батькови, та пішлемо в дарунку". Вони так і зробили.

Хай пливе корабель до Стамбулу, а наше оповідання вертається тепер до паршивого хлопця. Як корабель плив до Індії, хлопець не міг спокійно спати. Що йому було діяти? Він не спав, а думав: „Коли вони скажуть, що індійських падишах не має сина, вони зараз убють мене".

Корабель приплив до Стамбулу, загудів його гудок. Паршивець не знав, що йому робити, підійшов до вікна й думає: „Я кинуся з вікна, то принайменше вбюся". Та вартові не пустили його до вікна. Прийшов Татарин і передав падишахови листа. Паршивий терпів страшні муки. Падишах сказав: „Бачиш, твій батько годиться!" Паршивий сказав: „Коли так, то добре. Мій батько має право приказувати". Падишах сказав: „Весілля відбудеться". Весілля тяглося сорок днів. Падишах сказав: „Домагайся від мене, що хочеш". Паршивий сказав: „Дай власникови купальні в Тахт ель каля пашалик, власникови готелю становище майора, а також становище тому чоловікови, що дав був сім пястрів". Падишах сказав: „Добре". Паршивий став зятем падишаха. Тепер він захотів із жінкою поїхати до Індії. Падишах згодився й вони поїхали. Як загудів корабельний гудок, люди питалися: „Що це?" Інші відповідали: „Приїхав падишахів син. Має відбутися свято, а нарід повинен йому вийти на стрічу". Старі люди говорили: „Абож то падишах мав сина? То не його син". Усеж таки вийшли вони йому на стрічу й відвели його до замку. Там жили вони щасливо.

ЯК ДМИТРО НАВЧИВ СИНА ПРАЦЮВАТИ

—o—

Дмитро Гагілка мав сина одинака, Якима. Сам Дмитро — це була людина свідома, грамотна, працьовита. Але син йому „не вдався". Вже йому 17 літ. Але він ні до праці, ні до книжки, до нічого. Щось зробити самому — сохрань Боже! Не то щоби зробити щось у господарстві, але навіть біля себе порядку не дасть: черевики заболочені, як кине — так вони й лежать і такіж заболочені тягне другий раз. Прийде ґазета, батько каже:

— Прочитай що мамі в голос, не даром же я тебе посилав до школи! (А треба знати, що Яким і до ґімназії ходив. Але на третій рік батько відібрав його, бо не вчився).

Син переглянув ґазету з кінця тай скаже:

— Нема нічого цікавого, — мама любить слухати Сорокатого, а його нині нема.

І піде, ляже під стодолою на сонці тай лежить.

„От тобі морока з одинаком! — думав Дмитро, — ані буки на нього взяти, бо нема так виразно за що, ані що з ним робити".

Журився Дмитро. Він нераз говорив з людьми письменними й добре знав, чого в нас головно треба: якнайбільше свідомих, розумних громадян. Нераз і сам брався за народню роботу, був навіть вибраний головою читальні — але відчував, що брак йому й належної освіти й часу, щоби її доповнити. Оттим то всю свою надію поклав на сина: виховаю його, думав собі, на правдивого Українця-громадянина!

Але щож — „громадянин" лежав під стодолою на соломі — й грівся.

Одної ночі не міг спати Дмитро Гагілка. Перевертався з боку на бік і думав про одно: що воно є, що в такого молодого хлопця нема жадного життя? „Нагинай галузку, поки молода" — а як тепер не дасться його нагнути, то що з нього колись буде?

Так думав довгенько й нарешті впав йому один плян у голову. Видно, гарний плян, бо Дмитро аж усміхнувся. „За всяку ціну мусить набрати хоч трохи замилування до праці. Може таким робом мені вдасться". І він заснув.

На другий день по сніданню сказав до сина так:

— Слухай, Якиме, я бачу, що ти не маєш охоти до праці. Нехай буде й так, я тебе до праці не наганяю; роби, як сам знаєш. Але ти мусиш зробити для мене одно: що дня підеш зі мною в ґород і там 15 мінут будемо копати землю на перегони (це було на весні). Як за цілий тиждень ти хоч три рази мене в роботі переженеш, то я тобі куплю на Великдень нове убрання. Добре?

Син якось ніяково всміхнувся, але пішов. Батько взяв годинник і оба точно з мінутою забралися до роботи. Мати стояла з боку, тримала годинник і сміялась.

Через 15 мінут оба сопіли як ковальські міхи. Нарешті син зачав замітно перемагати тата й, як минуло 15 мінут, він був значно на переді. Ввесь час глядів на годинник і як тільки минув назначений час, кинув рискаль. Батько також.

— Ну, нині тобі вдалось, але не знати, чи вдасться завтра.

На другий день було таксамо. На третій батько не дався, і так не давався три дні. Нарешті шестого дня син знову замітно перегнав тата.

— Ну, нема що, ти виграв убрання. В понеділок закличемо кравця, або їдемо до до міста.

Аж тут син каже несподівано:

— Знаєте що, я скопаю ще сам до кінця оцей кавалок і буде все!

— Добре, сину! Але дивися на годинник, як довго будеш це робити!

Дмитро затер з радости руки: — „Вдалася штука! Годинник мені поміг".

За пів години прийшов син до хати і каже: — Точно пів години!

І додав: — Як є годинник, то якось скорше робиться.

Батько каже: — Знаєш що, Якиме! Я тобі куплю такий ось кишеньковий годинник, але мусиш мені зробити одну річ.

Синові засвітилися очі. — Ну?

— Маєш ось книжку (він пішов до шафки й витягнув книжку) — це є історичне оповідання „Смертне зілля". Я її дістав за передплату, але не мав часу перечитати. Як перечитаєш її завтра й вечером розповіш мені, що там є, то дістанеш від мене годинник. Згода?

— Згода!

Син зараз забрався до читання, а на другий день вечером розказав цікаву річ, що ділялося в давнину на нашій українській землі.

Розуміється, син дістав убрання й годинник. Ціле літо робили оба ось так з годинником у руці. І все Яким твердив, що з годинником робота йде скорше.

Нині Дмитро Гагілка не має чого нарікати на свого сина. Він роботящий, освічений, пильний. Навіть стидається того, що з ним колись було. Але тато каже:

— Хто поправився, не потребує стидатись.

А як хтось нарікає на свого сина, що він лінивий, то старий Дмитро каже:

— Нехай працює з годинником, то направиться.

В. Г.

Жінка також уміє не зрадити тайни — самособою, поки не стріне іншої жінки.

СПРАВЛЕННЯ ПОХИБКИ.

У фінансовому звіті з віча, котре відбулося дня 29. січня ц. р. в Ню Йорку, пропущено збірку коло укр. греко-кат. церкви в Йонкерс, Н. Й., в сумі $6.51, котрих не поміщено в розділі: „Збірки коло церков", а причислені до загальної збірки в салі на вічу. Збірки не передано касієрці, а тому вона не була поміщена як слід.

Стефа Абрагамовська.

Ясно.

До одного з наших малярів підходить власник фірми і питає:

— Що робите з образами, які малюєте?

— Продаю.

— Прекрасно! Я давно вже шукаю доброго аґента-продавця. Думаю, що зумієте знайти купця на мій товар, коли знайшли на свої образи.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

АСТОРІЯ, Л. АЙ., Н. Й.

Коляда на визвольну боротьбу.

Члени першого відділу ОДВУ колядували. Коляду зложили: Ольга Кухар $3; П. Грицишин, П. Бісюк по $2; Д. Бурдига, П. Лешко, С. Кривен, В. Черватюк, Гр. Василик, С. Михлев, І. Єсидор, О. Мартин, П. Гринишин, А. Гула і Н. Мельник по $1; А. Климишин й І. Марко по 50 ц. — Разом $19. Асторійська Школа жертвувала $5. — Разом $24, котрі переслано через Обєднання на визвольну боротьбу.

Павло Барнич,
секр. відділу.

—o—

БРІСТОЛ, КОНН.

Коляда на Рідну Школу.

Коляду зложили по $1: І. Бубрин, М. Савяк, О. Каламін, Т. Гарасим, В. Панчишин, Т. Кінаш, Анна Мікуляк, А. Губчик, І. Прухницький; п. Старенькевич 75 ц.; по 50 ц.: С. Селеман, М. Шулер, П. Павловський, М. Муштрак, панна Каламін, О. Міндек, І. Копча, Ф. Ковальський, М. Сулич, Ф. Лазук; по 25 ц.: Т. Піх, М. Очковська. — Разом $15.25.

Гроші вислано через Обєднання на призначену ціль.

І. Прухницький.

—o—

ШІКАГО, ІЛЛ.

Коляда на Рідну Школу.

Коляду зложили як слідує: Бр. св. Стефана, від. 221 У. Н. Союза $5 і члени цього відділу: І. Карпа, Д. Кузьма, Т. Кривовяз, М. Беряк, В. Сидорик і Т. Шпікула по $1. — Разом $11. Гроші вислано через Обєднання на Рідну Школу в Західній Україні.

Тарас Шпікула, секр.

—o—

СТЕПЛЕТОН, Н. Й.

На памятник Д. Данилишинови й В. Біласови.

Василь і Марія Карпів обходили 5-го лютого ц. р. 25-літні роковини свого подружа. Вони запросили на забаву своїх кревних та знаймих. При забаві говорено на ріжні теми й бажано ювилятам щастя й здоровля. При тім не забули й за Рідний Край. Гром. Василь Смичак попросив гостей, щоби вислухали одного з присутних, який скаже пару слів про Рідний Край. Бесідник переповів, що діється тепер з нашими братами у Краю під польським пануванням і защо повісили двох селянських синів, Д. Данилишина та В. Біласа, й попросив, щоб зложили жертву на памятник для тих відважних синів України. Збіркою занявся А. Кривий. Зложили слідуючі: В. Карпів $2; І. Слободзян, Н. Гриньковський, І. Іваницький, П. Торбин, А. Басараб, А. Кривий і Н. Мушковіта по $1: В. Стичак, І. Грицак по 50 ц. — Разом зібрано $10. Гроші вислано через Обєднання на призначену ціль.

Свій.

—o—

ТОНТОН, МАСС.

На Рідну Школу.

Заходом українського клюбу було вряджено збірку на допомогу Рідному Краєви. 26 лютого було відіграно представлення „Подільське Українське Весілля", яке було уряджено під проводом священика о. Д. Поліщука. Перед тим у нас відбувся концерт, на якому виступав хор, організований о. Д. Поліщуком.

Збірка для Рідного Краю принесла 10 дол. 75 цнт., які вислано до Краю на Рідну Школу через Обєднання.

Предсідателька Клюбу Вікторія Олівер, секретарка Ольга Проніцька, касієрка Марія Грабан.

—o—

КОГУС, Н. Й.

На „Жіночу Долю".

Відділ 34 СУА в Америці переслав через Обєднання 8 дол. 50 цнт. на журнал „Жіноча Доля".

Ольга Коник, секр.

—o—

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Коляда на УВО.

Відділ 12 ОДВУ переслав через Обєднання на визвольну акцію 144 дол. 40 цнт. коляди.

Т. Свистун.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

NEW BRITAIN, CONN.

Women organize.

Last November the Ukrainian girls and women of New Britain, Conn., with the help of Rev. Fr. Clemovich, organized a sewing club, "Soyuz Ukrainok." Mrs. Nellie Scholar was elected president; Miss Mae Wallack, secretary, and Miss Helen Karbovnik treasurer. The club meets every Monday night at the St. Mary's Ukrainian Church Hall. Every month some sort of entertainment is given. This month a two act comedy play, "Pan Shtukarewych" is to be given. All proceeds from these entertainments go towards sewing or buying some article for the church.

Besides this club, we have the Ukrainian Young Peoples' Association, The Ukrainian-American Citizens' Club, Ukrainian Boy Scouts and two Dancing Clubs, one for the older members and the other for the ones that are just learning. Also a choir of sixty mixed voices. Fr. Clemovich also organized a Ukrainian Orchestra which plays for the Dancers Clubs, Picnics and all other Ukrainian affairs. With all these clubs and affairs the Ukrainian people of New Britain are kept quite busy.

Ann Kopy.

—o—

ELIZABETH, N. J.

Activities of the Ukrainian Social Club.

The Ukrainian Social Club recently held a meeting at their club, 214 Fulton Street. Thirty-five members attended the meeting. The constitution of the organization was drawn up and approved of by the members.

The object of this organization shall be to promote education, dramatics music, singing, and there will be also social, welfare and athletic activities, and efforts will be made to make the members familiar with Ukrainian ideals.

Membership is now open to young women of Ukrainian descent of the age of 16 and upwards.

The organization has at present a few members who have reached the age of twenty years of age and disires to have young men of Ukrainian descent of the age of twenty-one and upwards to join the club. The majorty of the club members average around. 16 years old.

Frank Kucmyda, secr.

ЖАРТИ.

Як довго.

— Мамусю, як довго тревають медові місяці?

— Як би то це тобі, донечко, сказати: так довго, як довго жінка не попросить мужа про гроші.

—o—

Він уважливий...

Мати: Алеж бійся Бога, Івасику! Як можна сідати за фортепян з такими брудними руками?

Івасик: А хіба мамунця не знають, що я граю тільки на чорних клявішах?

Князь (до льокая): Я чув якісь крики у вас, Папкінс? Що то значить?

Льокай: Прошу мені простити це, та я святкував із моєю жінкою золоте весілля.

Князь: Прощаю вам, та щоби мені це не повторилося більше.

У „малопольськім" цирку.

Сензаційний „нумер" у цирку. Дуо-Джексон — Англійці. Кульмінаційною точкою є скок із висоти 10 метрів: горішній Джексон має зіскочити на руки долішнього Джексона. Перекидаються короткими словами:

— Ар ю реді?

— Єс, олрайт!

— Ком ан!

Джексон зіскакує на Джексона, та так незручно, що трапив його пятою в лице.

Вдарений Джексон сичить крізь зуби:

— Моріц, ти мішіґенє!?

—o—

Попали.

Два збиточники нарисували лице малпи на плащі учителя, що висів у клясі.

Входить учитель і, завваживши це, питає: „Хто відбив своє лице на моїм плащі?

—o—

Донечка вертається додому. Мати питається її, як там було в лікаря-дентиста.

— Добре.

— А бачиш, то добрий лікар, коли тебе зовсім не боліло. А що казав?

— Нічого.

— Чому?

— Його не було дома. Я сиділа ввесь час у ждальні та переглядала журнали.

—o—

Відомий німецький гуморист Рода-Рода оповідав таке:

— Після останньої проби ніхто вже не буде сумніватися про мою небуденну відвагу. Я заложився, що сам один дам замкнутись у львиній клітці на цілої пів години. Так і сталося. Що я там робив? Курив собі преспокійно папіроску. Дозорець? Стояв біля клітки та приглядався мені здивований. А лев? Який Лев? Льва не було. Таж я сказав, що сам один дам замкнутися.

—o—

Стару панну покликали раз до суду за свідка.

— Чи ви були вже коли карані? — питається суддя.

Стара панна зачервонілась, а потім каже:

— В другій клясі учителька поставила мене була в куті.

—o—

— Як можете твердити, що з обвинуваченим лучить вас далеке посвояченя?! Таж то ваш брат!

— Так, одначе далекий. Я найстарший, а він семий.

РАДІО ПРОГРАМА В ПАМЯТЬ ШЕВЧЕНКА В ФИЛАДЕЛФІЇ.

Заходом Злучених Організацій міста Филаделфії буде уряджена радіова програма в память Шевченка, з нагоди 119-літніх його уродин, через стацію WFI в четвер, дня 23. ц. м., в год. 6.45 вечером.

—o—

Чоловік і жінка вибралися в подорож. У ваґоні жінка пригадала собі, що забула загасити спіртову машинку. Та вже запізно, поїзд уже їде!

— Не роби собі з того нічого! — вспокоює жінку чоловік. — Усе буде в порядку! Я пригадав собі тепер, що я забув закрутити водопровід у купальні, то коли повстане пожежа, вода, що потече з купальні, вгасить її!

—o—

Знавець.

— Ваш спосіб плекання овочевих дерев справді дуже перестарілий, — каже студент хліборобської школи до старого хлібороба. — Ось наприклад це дерево: я дуже дивувався би, колиб ви з нього зібрали хоч десять фунтів яблок.

— Я також дивувався би — бо то грушка.

ТАРЗАН МОЖНОВЛАДЕЦЬ ДЖУНҐЛІВ. (95)

Коли Ґвінальда розплющила очі, побачила, що біля неї сидить величезний лев. Страх уже більше охопив дівчину, але вона вже тепер не тратила притомности, бо разом з тим її дивувало, що так спокійно сидить лев. Вона ледви підняла голову й дивилася на льва. Почула, що він щось ніби гарчить, але не з лютістю. Скоро почула, що в лісі хрустить сухе гилля. Глянула в той бік і побачила там людину, яка кричала: „Джадбая, сюди!"

Зі здивуванням Ґвінальда побачила, що лев послухав наказу й з покірністю пса пішов до людини. Потім невідомий разом із львом направився до неї. „Ти княжна Ґвінальда? Не бійся мене. Я Тарзан, приятель сера Джеймса, і я тобі пособлю!" Ґвінальда була врадувана й здивована. „А чому лев не кинувся на тебе?" — запиталась вона. „Тому, що я його виховав змалечку", відповів Тарзан. „Тут десь близько мусять бути мої люди, коли він зявився біля тебе".

Тарзан дістав овочів і нагодував дівчину. Потім напоїв її водою з джерела, яке знайшлося тут. Ґвінальда була дуже обезсилена й не могла йти багато. Тому Тарзанови довелося її більше нести на руках, щоб доставити її до замку Німр. З ними ішов також лев, який тепер уже не хотів відбиватися від свого пана. За два дні Ґвінальда знову почула себе щасливою, коли знайшлася в замку свого батька, а Тарзан подався шукати Блейка.

Коли Тарзан виходив з Німру, Ґвінальда сказала йому: „Знайди й верни мені мого улюбленого лицаря!" Тимчасом Блейк, шукаючи слідів Арабів та Ґвінальди, несподівано почув, що до нього наближається багато людей. Тупіт їх ніг він уже ясно почув. Не встиг стямитися, як побачив, що проти нього вискочили кількадесять дикунів зі списами в руках та зі щитами над головами. Блейк був приємно вражений, коли їх ватажок заговорив до нього по англійськи.